

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101705

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 11-12-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Безсусідня Юлія Володимирівна

2. Yuliya Volodymyrivna V. Bezsusidnya

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 201

Назва наукової спеціальності: Агрономія

Галузь / галузі знань: аграрні науки та продовольство

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Агрономія

Дата захисту: 26-12-2023

Спеціальність за освітою: Агрономія

Місце роботи здобувача: Державна установа "Інститут зернових культур" Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496662

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 14, Дніпро, Дніпровський р-н., 49027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 3243

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут зернових культур"
Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496662

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 14, Дніпро, Дніпровський р-н., 49027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут зернових культур"
Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496662

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 14, Дніпро, Дніпровський р-н., 49027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 68.35.29

Тема дисертації:

1. Особливості технології вирощування жита озимого в умовах Північного Степу України
2. Peculiarities of winter rye growing technology in the conditions of the Northern Steppe of Ukraine

Реферат:

1. У дисертаційній роботі наведено теоретичне обґрунтування й нове вирішення важливого науково-практичного завдання, яке полягає у розробленні більш досконалих і економічно ефективних агротехнічних прийомів вирощування жита озимого при сівбі після ячменю ярого та соняшнику за різних строків сівби та рівня мінерального живлення. Вирішення поставленого завдання дозволяє стабілізувати виробництво зерна жита озимого за рахунок підвищення продуктивності та покращання якості зернової продукції шляхом удосконалення прийомів агротехніки в умовах Північного Степу України. Актуальність теми дисертаційної роботи обумовлена існуючими вимогами зерновиробництва і необхідністю визначення комплексного впливу попередників, строків сівби та мінерального живлення на формування урожайності і технологічних властивостей зерна, а також на показники економічної ефективності вирощування сучасних сортів жита озимого шляхом найповнішого використання біологічного потенціалу рослин. У результаті виконання

дисертаційної роботи отримано результати, які мають наукову новизну та практичне значення. Наукова новизна полягає в тому, що для умов Північного Степу України уперше досліджено і виявлено комплексний вплив попередників, строків сівби та системи живлення рослин на формування урожайності і технологічних властивостей зерна сучасних сортів жита озимого з різними біологічними особливостями. Розроблено більш досконалі та економічно ефективні агротехнічні прийоми вирощування жита озимого для ґрунтово-кліматичних умов степової зони. Визначено вплив попередників та строків сівби на польову схожість насіння і вологозабезпеченість різних сортів жита озимого. Виявлено особливості формування лінійного приросту та надземної маси рослин озимини у різні фази їх розвитку. Встановлено параметри формування листової поверхні і фотосинтетичної діяльності рослин за різних умов вегетації. Визначено вплив попередників, строків сівби та рівня мінерального живлення на біологічну стійкість різних сортів жита озимого, а також на структуру продуктивного стеблостою в посівах, рівень урожайності зерна і його якість. Удосконалено агротехнічні прийоми вирощування сучасних сортів жита озимого за розміщення його посівів після ячменю ярого та соняшнику. Набули подальшого розвитку положення щодо закономірностей росту та розвитку рослин жита озимого після ячменю ярого і соняшника у різні за погодними умовами роки; формування врожайності та якості зерна залежно від попередників, строків сівби і системи живлення.

2. The dissertation provides a theoretical justification and summarizes modern conceptual principles for solving an important scientific and practical task, which consists in the development of more advanced and cost-effective agrotechnical techniques for growing winter rye after spring barley and sunflower at different sowing times and levels of mineral nutrition. Solving the task allows to stabilize the production of winter rye grain by increasing productivity and improving the quality of grain products by improving agricultural techniques in the conditions of the Northern Steppe of Ukraine. The relevance of the topic of the dissertation is due to the existing requirements of grain production and the need to determine the complex influence of predecessors, sowing dates and mineral nutrition on the formation of yield and technological properties of grain, as well as on the indicators of the economic efficiency of growing modern varieties of winter rye through the fullest use of the biological potential of plants. As a result of the dissertation work, results were obtained that have scientific novelty and practical significance. The scientific novelty is that for the conditions of the Northern Steppe of Ukraine, for the first time, the complex influence of predecessors, sowing dates and plant nutrition system on the formation of yield and technological properties of grain of modern varieties of winter rye with various biological features was investigated and revealed. More advanced and cost-effective agrotechnical methods of growing winter rye for the soil and climatic conditions of the steppe zone have been developed. The influence of predecessors and sowing dates on field germination of seeds and moisture availability of various varieties of winter rye was determined. Features of the formation of linear growth and above-ground mass of winter crops at different phases of their development have been revealed. The parameters of leaf surface formation and photosynthetic activity of plants under different vegetation conditions were established. The influence of predecessors, sowing dates and the level of mineral nutrition on the biological stability of various varieties of winter rye, as well as on the structure of productive stems in crops, the level of grain yield and its quality, was determined. Agrotechnical methods of growing modern varieties of winter rye have been improved by placing its crops after spring barley and sunflower. The provisions on: patterns of growth and development of winter rye plants after spring barley and sunflower in years with different weather conditions have gained further development; formation of grain yield and quality depending on predecessors, sowing dates and nutrition system.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Раціональне природокористування

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Безсусідня Ю. В. Вплив непарових попередників на врожайність жита озимого (*Secale cereale* L.) в умовах Північного Степу України. *Зернові культури*. Дніпро, 2021. Том 5. № 2. С. 349–355.
- 2. Безсусідня Ю. В. Особливості формування зернової продуктивності жита озимого (*Secale cereale* L.) залежно від азотних підживлень. *Зернові культури*. Дніпро, 2022. Том 6. № 1. С. 133–139.
- 3. Безсусідня Ю. В. Ефективність попередників при вирощуванні жита озимого (*Secale cereale* L.) в умовах Північного Степу України. *Зернові культури*. Дніпро, 2022. Том 6. № 2. С. 122–128.
- 4. Солодушко М. М., Безсусідня Ю. В. Фотосинтетична діяльність рослин жита озимого (*Secale cereale* L.) залежно від умов вирощування в Північному Степу України. *Зернові культури*. Дніпро, 2023. Том 7. № 1. С. 138–145 (Здобувачем проведено експериментальну роботу, аналіз та обговорення результатів дослідження).
- 5. Безсусідня Ю. В. Накопичення розчинних вуглеводів рослинами жита озимого на час припинення осінньої вегетації. Актуальні проблеми Науково-інноваційного забезпечення виробництва зерна в контексті сучасних ринкових умов: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених і спеціалістів. м. Дніпро, 30–31 трав. 2019 р. / НААН, ДУ Інститут зернових культур. м. Дніпро, 2019. С. 47–48.
- 6. Безсусідня Ю. В. Ріст, розвиток та індивідуальна продуктивність рослин жита озимого залежно від попередника, строку сівби, сорту та фону мінерального живлення в умовах Степу України. Роль науково-технічного забезпечення розвитку агропромислового комплексу в сучасних ринкових умовах: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. м. Дніпро, 25 лют. 2021 р. / НААН, ДУ Інститут зернових культур. м. Дніпро, 2021. С. 117–118.
- 7. Безсусідня Ю. В. Біометричні показники рослин на час завершення осінньої вегетації та їх вплив на урожайність жита озимого в умовах Північного Степу. Селекція, генетика та технології вирощування сільськогосподарських культур: матеріали ІХ Міжнар. наук.-практ. конф. молод. вчених і спеціалістів. с. Центральне, 23 квіт. 2021 р. / НААН, МІП ім. В. М. Ремесла, М-во розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Укр. ін-т експертизи сортів рослин. с. Центральне, 2021. С. 12.
- 8. Безсусідня Ю. В. Дослідження впливу непарових попередників на урожайність жита озимого в умовах Північного Степу України. Генетика і селекція в сучасному агрокомплексі: матеріали VI Всеукр. наук.-практ. конф. м. Умань, 15 жовт. 2021 р. / Уманський національний університет садівництва; Національний дендрологічний парк «Софіївка» НАНУ; Українське товариство генетиків і селекціонерів ім. М. І. Вавилова; Всеукраїнський науковий інститут селекції. м. Умань, 2021. С. 15–17.
- 9. Безсусідня Ю. В. Продуктивність жита озимого залежно від умов вирощування в зоні Північного Степу України. Від сорту до гібрида: селекція, насінництво, технологія: матеріали Міжнародної наук. конф. з нагоди 125-річчя від дня народження доктора сільськогосподарських наук, професора, академіка ВАСГНІЛ Бориса Павловича Соколова. м. Дніпро, 15–16 вересн. 2022 р. / НААН, ДУ Інститут зернових культур. м. Дніпро, 2022. С. 134–135.
- 10. Безсусідня Ю. В. Особливості росту і розвитку жита озимого (*Secale cereale* L.) залежно від деяких елементів агротехніки. Актуальні проблеми підвищення якості та безпека виробництва й переробки продукції тваринництва та аквакультури: матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. м. Дніпро, 20 жовт. 2022 р. / МОН України; Дніпровський державний аграрно-економічний університет; ДУ Інститут зернових культур. м. Дніпро, 2022. С. 138–141.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: збільшення обсягів виробництва

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Солодушко Микола Миколайович
2. Mikola M. Solodushko

Кваліфікація: кандидат с.-г. наук, с.н.с., 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут зернових культур"
Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496662

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 14, Дніпро, Дніпровський р-н., 49027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ноздріна Наталія Леонідівна
2. Nataliya L. Nozdrina

Кваліфікація: к. с.-г. н., доц., 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9074-5011

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний аграрно-економічний
університет

Код за ЄДРПОУ: 00493675

Місцезнаходження: вул. Сергія Єфремова, буд. 25, Дніпро, Дніпровський р-н., 49600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Леонов Олег Юрійович

2. Oleh Y. Leonov

Кваліфікація: д.с.-г.н., с.н.с., 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9191-8658

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: проспект Московський, буд. 142, Харків, Харківський р-н., 61060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гасанова Ірина Іванівна

2. Iryna I. Gasanova

Кваліфікація: к. с.-г. н., с.н.с., 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6048-333X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут зернових культур" Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496662

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 14, Дніпро, Дніпровський р-н., 49027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Педаш Олександр Олександрович

2. Oleksandr O. Pedash

Кваліфікація: к. с.-г. н., 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5043-0330

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут зернових культур" Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496662

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 14, Дніпро, Дніпровський р-н., 49027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Дудка Микола Іванович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Дудка Микола Іванович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Маршалкіна Тетяна Вікторівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна